

Ar visi nuotekų valymo įrenginiai atitinka aplinkosaugos reikalavimus?

Auganti namo statybos sąmata verčia žmones ieškoti būdų, kaip sutaupyti. Tačiau kai kurie sprendimai gali kainuoti žymiai daugiau nei sutaupyti keli šimtai eurų. Įsirengę nuotekų valymo įrenginius individualių namų savininkai gali gauti savivaldybės kompensaciją. Vis dėlto praktika rodo, kad iki galo nepasidomėję aplinkosaugos reikalavimais ir siekdami sutaupyti, žmonės lieka įklimpę iki ausų – gavę administracines baudas ir reikalavimą ištaisyti trūkumus. Specialistai įspėja, kad ne visi įrenginiai rinkoje atitinka reikalavimus

Nuotekų valymas

Atokesnėse vietovėse namus statantys gyventojai susiduria su įvairiomis problemomis. Viena jų – kaip tinkamai pašalinti nuotekas. Centralizuotus nuotekų tinklus savivaldybės įrengia tik labiau apgyvendintose vietovėse. Tad mažesniuose kaimuose ar vienkiemiuose gyvenantys privalo saugiai pašalinti susidariusias nuotekas patys.

Viena iš alternatyvų – nuotekų valymo įrenginiai (NVI). Tačiau kaip pasakojo Lietuvoje, mažame kaime rajone su šeima gyvenantis Rolandas, čia tik ledkalnio viršūnė. Išsirinkti valymo įrenginį neužtenka, reikia žinoti ir įvertinti ne tik kainą.

„Namo statyba kainuoja, medžiagos pabrangusios, sąmata auga akyse, norisi kaimo ramybės, bet tenka išspręsti daug problemų. Centralizuoto nuotekų tinklo mažame kaime nėra. Girdėjau, kad savivaldybės kompensuoja nuotekų valymo įrenginius ir įsirengimą. Tačiau per neapdairumą likau ne tik be paramos, bet ir su bauda iš aplinkosaugininkų“, – pasakoja Rolandas.

Daug pažeidimų

Vyras pasakoja, kad rinkosi montuotojus pasidomėjęs komentarais socialiniuose tinkluose. Daug montuotojų skelbėsi dirbantys visoje Lietuvoje, greitai ir pigiai. Kreiptasi į kelias firmas, po konsultacijų, pasirinkta mažiausią kainą pasiūlusi įmonė.

„Jie skelbėsi, kad dirba visoje Lietuvoje, atvyko pas mus į kaimą, įrengė viską per kelias valandas. Nesigilinome į aplinkosaugos reikalavimus, svarbiausia buvo kuo pigiau ir greičiau. Viskas atrodė puikiai, bet problemos prasidėjo vėliau. Atėjus žiemai, pakilo vandens lygis, nuotekos ėmė plaukti ne tik pas mus, bet ir į kaimyno sklypą. Sulaukėme aplinkosaugos vizito. Šie patikrino nuotekas, paaiškėjo, kad nėra tinkamai valomi fosforas ir azotas, gavome baudą“, – vargais dalinosi vyras.

„Dar iki tol tikėjomės gauti kompensaciją iš savivaldybės, bet paaiškėjo, kad įrenginio dokumentai netvarkingi, netinkami. Susisiekus su rangovu, jie nesutiko dėl tokių gedimų vykti per visą Lietuvą pas mus, tad teko ieškoti kitų meistrų. Trūkumus pašalinome, bet tai kainavo daug nervų, teko sumokėti papildomai kitai įmonei ir dar nemažą baudą už aplinkosaugos pažeidimus“, – nemalonumus prisiminė pašnekovas.

Gauna anoniminius skundus

Kaip komentavo Lietuvos aplinkos apsaugos departamento specialistai, dažniausiai sulaukiama pranešimų dėl galimai netinkamai veikiančių nuotekų valymo įrenginių arba buitinių nuotekų netvarkymo, nevalytų nuotekų išleidimo į aplinką. Patikrinimo metu pareigūnai prašo pateikti NVĮ sertifikatus, perteklinio dumblo išvežimo dokumentus. Taip pat visą su valymo įrenginiais susijusią dokumentaciją.

„Gavus anoniminių pranešimą dėl galimai netvarkomų nuotekų visada yra pradedamas neplaninis patikrinimas. Į tokius pranešimus reaguojama nedelsiant. Nustačius pažeidimus taikoma administracinė atsakomybė ir teikiamas privalomasis nurodymas jį pašalinti per nustatytą laiką“, – komentavo aplinkosaugos specialistai.

Skiriamos baudos

Administracinė bauda už netinkamai valomas nuotekas siekia nuo 30 iki 3 tūkst. Eur. Taip pat gali būti paskaičiuota aplinkai padaryta žala už nevalytų buitinių nuotekų išleidimą į aplinką. Bauda gali būti skirta ir už NVĮ, kuris neatitinka aplinkosaugos reikalavimų. Gyventojams nuo 60 iki 300 Eur. Juridiniams asmenims – nuo 170 iki 1170 Eur.

„Atkreipiame dėmesį, kad patekus į aplinką nevalytoms nuotekoms, skaičiuojama ir padaryta žala gamtai pagal Aplinkos ministerijos patvirtintas metodikas. Jos dydis priklauso nuo kiekio, cheminių parametrų ir kt., todėl kiekvienu atveju individualus“, – teigia aplinkosaugos departamento atstovai.

„Visi buitiniai nuotekų valymo įrenginiai turi turėti gamintojo sertifikatą ir kitus privalomus dokumentus. Perkant valymo įrenginius rekomenduojame atsižvelgti į įmones turinčias didžiausią patirtį, kartu siūlančias ne tik produktą, bet ir teikiančias informaciją, tai sąlyginai nurodo, kad įmonė nevensia atsakomybės dėl savo produkto“, – pataria aplinkosaugininkai.

Domisi tik kaina

Lietuvoje penkiolika metų su įvairiais gamintojais dirbančios įmonės MB „Digetra“ vadovė Kristina Labanauskienė sako, kad dažniausiai iš klientų sulaukia klausimo – kokia nuotekų valymo įrenginio kaina arba kuris įrenginys pigiausias. Tačiau vengia pasidomėti plačiau apie įrenginio specifikaciją. Pasak pašnekovės, kiekvienas klientas turi individualius poreikius ir dauguma vėliau kylančių problemų būna dėl neįsigilinimo, koks nuotekų valymo įrenginys būtų tinkamiausias.

„Retai kuris pasidomi, kuris NVĮ atitinka pagal individualią situaciją, nors šis klausimas turėtų būti svarbiausias. Net ir pigiausias valymo įrenginys daugeliui yra brangi prekė. Sprendžiant, kuris įrenginys tinkamiausias, reikia atsakyti į daug nežinomųjų: kiek asmenų naudosis įrenginiu, prie kokios paskirties pastato jis bus sumontuotas, kur bus išleidžiamos nuotekos, apskritai, koks gruntinio vandens lygis toje vietovėje. Nuo šių dedamųjų priklauso, ar nuotekos bus valomos tinkamai. Tik išsiaiškinę šiuos aspektus galime pasiūlyti tinkamą įrenginį ir montavimo sprendimus, kurie galbūt nebus patys pigiausi, bet tikrai padės išvengti nesusipratimų ir netikėtų išlaidų ateityje“, – atkreipia dėmesį K. Labanauskienė.

Gamintojų įvairovė

Pasak specialistės, Lietuvoje įsigalėjęs terminas visas buitinių nuotekų šalinimo sistemas vadinti „traideniu“, nes tai buvo vienas pirmųjų gamintojų. Tačiau gamintojų yra ne vienas ir ne du, sako K. Labanauskienė. Svarbiausia, ką reikėtų žinoti įsirengiant nuotekų valymo įrenginį, tai kokie bus nuotekų kiekiai ir ar siūlomas įrenginys tinkamai susitvarkys su užduotimi. Gamintojai įrenginius skirsto pagal gyventojų skaičių ir našumą per parą. Nuo įrenginio techninių parametru priklausys eksploatacijos kaštai. Pasirinkus mažesnio našumo NVĮ, už įrenginį mokėsite mažiau, bet valyti jį teks dvigubai dažniau.

„Mūsų įmonė parduoda ir montuoja ne vieno gamintojo NVĮ, todėl galime objektyviai įvertinti užsakovo individualią situaciją ir poreikius, pasiūlyti Lietuvos aplinkosaugos reikalavimus atitinkančius įrenginius. Daugiametė įmonės darbuotojų patirtis leidžia darbus atlikti kokybiškai, atsakingai, suradus techniškai optimaliausius darbų vykdymo sprendimus, suteikti garantiją“, – pataria MB „Digetra“ vadovė.